

Ten, kur Nemunas banguoja

Prano Zarankos vienvieksmis scenos vaizdelis
(vaidintas 1947 m. Gross Hesepe moksleivių ateitininkų)

VEIKĖJAI:

SAKALAS	--	tėvas
SAKALIENĖ	--	motina
JUOZAS	--	sūnus partizanas
STASYTĖ	--	duktė gimnazistė
ALDONA	--	Juozo mylimoji
BALIENĖ	--	Sakalienės draugė, kaimynė
JUODIENĖ	--	kaimynė, komunistuojanti boba
Laikas	--	dabartis
Vieta	--	Sakalų gryčia.

- SAKALIENĖ *(Verpia, sulaiko ratelį ir žiūri pro langą)* Ne, su tėvu tai jau kas nebegeirai. Žadėjo dar su saule grįžti, o kaip nėra, taip nėra. *(beldimas į duris. Sakalienė eina prie durų)* Kas čia?
- BALIENĖ *(už durų)* Savas, Marijona, savas.
- SAKALIENĖ *(daro duris)* A, tu Agotėle, eikš vidun.
- BALIENĖ *(jeina)* Tegul bus pagarbintas.
- SAKALIENĖ Ant amžių amžinųjų.
- BALIENĖ Tai viena namuos?
- SAKALIENĖ Taigi, nežinau, kas šiandien su Pranciškum atsitiko. Išvažiavo Stasytės parsivežti ir dar negrįžo. Ale, sėskis, kaimynėle, pavargai.
- BALIENĖ *(sėsdama)* Ne mylios čia kelio. Tik jau tas purvynas. Jei toliau taip žliaugs, tai prigersim mūsų keliuos.
- SAKALIENĖ Neduok Dieve, tokių orų. Mums tai mums, bet kaip tie vaikai miškuos? . .
- BALIENĖ Ai, sesiula, kai užmini vaikus, tai taip ir nudiegia širdį. Mokiau, mokiau savo Algiuką, dabar gal jau kunigu būtų, o va, negrįžo iš Kauno po karo ir nežinia, ar kur užmuštas, ar suimtas, ar Vokietijon išvežtas. Kad nors laiškelį kokį sulaukčiau. . .
- SAKALIENĖ O mano? . . Užauginau tris sūnus, kaip ąžuolus. Visi dori buvo ir protingi. Vytukas jau Kaune mokės, O Kaziukas vis su pagyrimu per gimnazijąėjo. O kas, išėjo Rinktinėn abudu, už Lietuvą, sako, kariausim. Apgavo tie vokiečiai - vienmarškinius į Vokietiją išvežė. . .
- BALIENĖ Žinia, uždaužė tenai bombomis . . . Kažin kas gyvas paliko.
- SAKALIENĖ *(eina prie krosnies)* O kad ir gyvi, tai gal kur badą kenčia. Sakau, kad nors kokį sūrelį ar lašinių šmotą galėčiau pasiūsti, o dabar . . . skauda širdį, kai apie juos pagalvoji.
- BALIENĖ O kaip Juozapėlis? Nieko apie jį nesužinojote?

SAKALIENĖ Dievas težino ir jį. Kol dar negaudė su kariuomene, mūsų miškuos gyveno, kaip ir visi, o nuo pavasario kai dingo, tai taip ir jokios žinėlės. Gal ir jį kur užmušė.

BALIENĖ Tiesa, būčiau ir užmiršus. Juknonis nuo brolienės laišką iš Sibiro gavo.

SAKALIENĖ Nu, ir ką rašo?

BALIENĖ Nedaug rašo, ale gudriai. Sako: valgom iš vieno katilo gerai, kaip Lietuvoj per Didįjį Penktadienį. Paskui vėl: mano draugė Mėšienė ir draugas Duonelaitis su mumis atsiskyrė. Suprask - mėsos ir duonos neturi.

SAKALIENĖ Viešpatie, Viešpatie, suardė žmonių gyvenimą tie bolševikai. Išvežė pasaulio kraštan, vaikus nuo tėvų atskyrė.

BALIENĖ Tu nors dukterį dar turi, o aš viena kaip šakalys palikau.

SAKALIENĖ Kas iš jos. Žinai gi, myli mane ir geras vaikas, ale ne tas, kaip Juozapėlis ir tiek. Būdavo ar ką dirbi, ar keli, jis tuoj pribėgs, padės, “Nesivargink, mama, pagailėk sveikatos” - pasakys. O kai sirgau, tai daugiau už tėvą manim rūpinos, nuo lovos nesitraukė. Jau būdavo sekmadienį ir pati sakau: “Eik, vaikeli, pasišok kur nors”, o jis nuo manęs nesitraukė. Kiek tada man visokių knygų priskaitė.
(ratų bildesys) A, jau parvažiavo. *(eina prie lango ir durų)*

BALIENĖ Nu, gal ką naujo bus mieste išgirdęs. . .

STASYTĖ *(jeina)* Sveika, mama. *(bučiuoja)* Sveika dėdiene.

BALIENĖ Sveika, sveika.

SAKALIENĖ Ar nesušalai, vaikelį?

STASYTĖ Nelabai. *(nusiima palatą, stoja prie pečiaus)*

SAKALIENĖ Kodėl šiandien taip ilgai užtrukot?

STASYTĖ Prie miesto milicija buvo sulaukiusi. Baisiai krėtė šiandien visus ir dokumentus tikrino. Sako, kad miške vėl partizanų atsirado.

BALIENĖ Vargšai tie vyrai. Trečia žiema miške vargsta. Viešpatie, už ką ta koronė?

STASYTĖ Tik už tai, kad myli Lietuvą.

SAKALIENĖ Teisybę sakydavo prie vokiečių klebonas, ne prieš gera, ne prieš gera taip žmonės samagoną geria. Nubaus, nubaus Dievas . . . Ale, kur tas tėvas užvirto? Eisiu pažiūrėti. Tu Stasyt, su viešnia pakalbėk. *(išeina)*

BALIENĖ Nu, kaip tau, Stasyt, mokslas einas?

STASYTĖ Neblogai, tik dabar dėdiene, mokytojų gerų nebėra ir tos visos “saulės” konstitucijos daug laiko atima. O bjauriausia, kad į komjaunimą rašytis verčia, ir kad šnipų iš pačių mokinių atsiranda. O kiek jau kalėjiman gimnazistų uždarė. .

BALIENĖ O kaip gi, bažnyčion ar nueinat?

STASYTĖ Nuo jos negali atitraukti. Komsorgas iš kailio neriasi, bet mūsų neįveikia. Kitas ir prie vokiečių bažnyčion nėjo, o dabar eina . . .

BALIENĖ Nejaugi Dievas neišklausys jūsų maldų?

SAKALIENĖ IR SAKALAS *jeina*

SAKALAS A, ir viešnios esama. Nu , kaip kruti?

BALIENĖ Ačiū, vis po senovei. Atėjau, sakau, gal kokių naujienų iš miesto išgirsiu.

SAKALAS Tokios ten naujienos, vis tie patys mitingai, raudoni kampeliai, raudonos gurguolės . . . Tiesa. šiandien milicija pasiutusi. Kalba, kad iš Šimonių girios daug partizanų į mūsų pusę traukia.

SAKALIENĖ Dieve, vėl bus kaip pavasarį. Privažiuos ruskių, nudegins sodybas.

SAKALAS Tokie jau laikai, motin. Mums bepigu savoį gryčioj, o partizanai ir šalty, ir pavojui, ir nepavalgę dažnai. . . Nugį, duok , moč, ir man ką užkąsti.

SAKALIENĖ *(eina prie pečiaus)* Ataušo jau visai ir prėsकिनys, nei be kaip pašildyt.

SAKALAS Ką čia bešildysi . . .

SAKALIENĖ Stasyt, atnešk bliūdėlius.

STASYTĖ *(ima iš spintelės)*

SAKALIENĖ Kviesčiau ir viešnią, ale kad ant tokios ataušusios vakarienės nebeatogu.

BALIENĖ Nesirūpink manim, širdėle, aš pavalgius.

SAKALAS *(sėda ir valgo)*

SAKALIENĖ Įdėjau šiandien ir skilandžio, sakau, pasigardžiuosit po kelionės, o čia ėmė ir ataušo.

BALIENĖ Taigi , džiauķimės, kad į kolchozus dar nesuvarė, tai nors pavalgyt turim, o ten iš vieno katilo . . .

JUODIENĖ *(beldžiasi į duris)*

SAKALAS Nu, čia dabar kas *(eina atidaryt durų)* Kas?

JUODIENĖ Leisk jau leisk, nebijok. *(jeina)* Geras vakaras.

SAKALAS Geras. . .

SAKALIENĖ Prašom arčiau, prisėskite.

JUODIENĖ Atėjau, gal kokių navynų parvežėt.

BALIENĖ Man regis, kad jau kiek tu navynų žinai, tai niekas daugiau nežino.

JUODIENĖ Nesijuok, Baliene, nesijuok. Žinoma , kad žinau, kas ar aš ne seniūnienė, kad nežinočiau? Va, ir šiandien senis parėjo iš valkomo ir pasakojo, kad vėl tų velnių banditų priviso. Šiąnakt, sako ablava bus.

SAKALAS Kur?

JUODIENĖ Tai, ne čia. Sako už penkiolikos kilometrų jie stovi. Taigi, sakau, aš jums vis kokių naujienų parnešu, o jūs nieko. Nu, o kaip su cukrum ir druska, gal kur užtikot?

SAKALAS Radau vienoj vietoj, ale lašinių nori. Ir daug.

BALIENĖ Sakau, jau ir laikai - druskos negali krautuvėj nusipirkti.

JUODIENĖ Taigi, prasti laikai, prasta valdžia. Ir mano senis užsipliekia po tą seniūniją. o kokia alga? . . .

BALIENĖ Užtai kai kleboniją išplėšė, gerą dalį gavo . . .

JUODIENĖ Tik jau neprikišk jam. Valdžia liepė, tai ir plėšė. O kam tam klebonui turtas . . .

Nu, aišku, negerai . . . Sakau, aš ne už valdžią, kad ir kas ką sako ant manęs.

SAKALIENĖ O kaip gi į Sibirą nežada vėl vežti?
JUODIENĖ Kas tau veš . . . Kuriuos reikėjo, išvežė. . .
BALIENĖ Tavęs, Juodiene, tai negalima suprasti. Čia tu valdžią peiki, čia vėl kalbi,
kad išvežė, kuriuos reikėjo.

JUODIENĖ Tai . . . biednų nevežė. . .
BALIENĖ O jau Vėlučių bernas tai turtuolis buvo? Arba tas šlubis kalvis. Žmogus
savo prakaitu namus pasistatė, o jie tuoj: - buožė ir į Sibirą. Et, ką čia
šnekėt. Eisiu namo, jau ir taip užsisėdėjau.

SAKALIENĖ Pabūk dar , kaimynėle, pasikalbėsime.
BALIENĖ Palieku dar "kalbėtoją". Gali mitingą laikyt. Labanaktis (*eina pro duris*) Tfu,
kad išgąsdinai! (*jeina Aldona*)

ALDONA Labas vakaras.
SAKALAS Labas.

ALDONA Atvažiavai , Stasyte . . . (*abi pasibučiuoja, kalbasi tyliai*)
SAKALIENĖ (*ima nuo stalo, Sakalas degasi pypkę*)
JUODIENĖ Ir nepyk tu žmogus ant tos Balienės. Išjuokia tuoj, mitingus prikiša. Ar jūs
manot, kad aš norėdama kalbėjau. Liepė - kalbėjau.

SAKALAS Taigi, taigi. . .
JUODIENĖ Aš dėl žmonių storojuos, padėt noriu. . .
SAKALIENĖ Ką čia tamsta taip į širdį imi. Užėjo kas moteriai ir pasakė.
JUODIENĖ Tiek to. O kaip gi iš vaikų laiškų negaunat?
SAKALIENĖ Kaip gi gausi, kad jų gal ir gyvų nebėra.
JUODIENĖ Tai klausimas. Senis pasakojo, kad Vokietijoje dar kažin kiek tūkstančių
lietuvių yra. O Mykoliaičiams net laiškas atėjęs, tik milicijai, sako, perdavė.

SAKALAS Kažin ką rašo?
JUODIENĖ Ką ten rašys. Badas ten. Visi , sako , turi kast gruzą Vokietijoje, o namo
anglai neleidžia važiuot. Prakeikta ir ten valdžia.

SAKALIENĖ (*atsidūsta*)
JUODIENĖ Ko taip atsidūsai?
SAKALIENĖ Nieko . . .
JUODIENĖ (*į Aldoną*) O tu, Alda, į komjaunimo susirinkimą nėjai?
ALDONA Nebuvo laiko . . .
JUODIENĖ Tai gal ražančių su močia kalbėjai, kad gražų vyrą gautum.
ALDONA Kai ateis laikas, ir gausiu.
JUODIENĖ Riesk, riesk nosj, tai nepamatysi, kai liksi senmergė. Mano Vladas tau
nepatinka,
ir į šokius neateini.

ALDONA Tai . . . nešokdavau ir anksčiau.
JUODIENĖ Nešokdavai? Matai, Sakaliene ruošeis likti.
STASYTĖ Kad, dėdiene, nei šj nei tą pradėjai kalbėt, be reikalo Aldoną užsipuoleti.
JUODIENĖ Be reikalo, be reikalo. Pasakysi tu man kur reikalas, kur ne, parše.
SAKALIENĖ Ką čia , kaimyne, . . . o tu, Stase, tylėk.

JUODIENĖ Na, krutėsiu namo. Palikit sveiki. (*į Aldoną*) O tu lauk iš Germanijos kavalieriaus. . . (*išeina*)

SAKALIENĖ (*palydi*) Tamsu.

SAKALAS Ką ne ką, o tą bobą tai pirmą pakarsiu, kai laikai pasikeis. . .

SAKALIENĖ Ką tu čia, Pranciškau, šneki. . .

SAKALAS Neužstok. Į akis ji lapė, gerutė. Valdžios nekenčia, o kas ar ne ji Jucių ir Rimkų įskundė, ar ne ji dalyvavo Burbiškio malūnininko išplėšime? Net patys komunistai juokėsi, kad dešimt suknelių susivilko, kad net paeit nebegalėjo.

STASYTĖ Ale jau tokia - ant Aldonos užsipuolė.

SAKALAS Ko ji čia landžioja? Žiūri tik ar kokių partizanų pas mus neužaina, ir apie vaikus sužinot nori.

SAKALIENE Viešpatie, kad mes patys nieko nežinom.

JUOZAS (*įeina elgeta apsirengęs*) Tegul bus pagarbintas.

VISI Ant amžių amžinųjų. (*Juozas nusiima kepurę*)

STASYTĖ (*bėga prie Juozo*) Juozas!

SAKALAS Juozapas

SAKALIENĖ Mano Juozapėlis (*bučiuoja*)

JUOZAS Mama, (bučiuoja) Tėveli! Ir tu, Aldona, čia? (*sveikina*)

SAKALIENĖ Vaikeli mano, aš už tave jau ir amžiną atilsį sukalbėjau. Suvargai, sublogai, tu vargšeli.

JUOZAS Uždenkit kuo nors langus. (*Stasytė ir Aldona dengia*)

SAKALAS Tu, Stase, eik lauke padabok, kad kas svetimas neužeitų. Geriausia Sargi nuo tvarto paleisk.

STASYTĖ Gerai (*išeina*)

SAKALIENĖ Tai kur tu buvai pradingęs, vaikeli?

JUOZAS Sunku benusakyti. Buvom net Lenkijos miškuos, o dabar vėl čia grįžtam. Bet ilgai čia neliksiu. . .

SAKALIENĖ Sėskis, Juozeli, nuvargęs esi. Ir valgyt tikrai nori. Aš tuoj tau dešrų atnešiu. (*išeina*)

JUOZAS (*į tėvą*) Kaip jūs dabar su maistu?

SAKALAS Nieko, pasipjaunam dar slapta. Žinai tą dvisienę. Penim ir dabar lašininį.

JUOZAS Gal kokios giros turit? Labai norisi gerti.

SAKALAS Palauk, alaus atnešiu. Liko dar nuo kūlimo . . . (*išeina*)

JUOZAS Aldona! (*eina prie jos*)

ALDONA Juozai!

JUOZAS Tu laukei manęs?

ALDONA Kam dar klausai?

JUOZAS O kas nutiko su tais ginklais pavasarį?

ALDONA Aš juos spėjau paslėpti, bet mane vistiek suėmė.

JUOZAS Tave?

ALDONA Taip. Dvi savaites tardė ir mušė, bet nieko iš manęs nesužinojo.

JUOZAS Kas mušė?
ALDONA Kirlovas.
JUOZAS *(piktai)* Palauk, atsiims jis šimteriopai .
ALDONA Juozai, tai tu neliksi čia?
JUOZAS Negaliu likti. Tu nežinai , Aldona, kaip sunku be namų. Tamsiuos miškų bunkeriuos mes juos sapnuojam, kaip karalaičių pilis. Palikta tėviškė vaidenas per dienas ir naktis. Dabar, kai aš čia esu, kai matau šias sienas, tuos šventus paveikslus ir visa tai, kas dvidešimt metų buvo su manim, man rodo, sapnuoju.

ALDONA Dieve, kada pasibaigs ta kančia, kada lietuvis galės savo namuos gyvent?
JUOZAS Ateis laikas, negi bus Amerika ir anglai tokie kvaili ir nepamatys komunistų klastų. Bet iki to reikia laukt . . .

SAKALIENĖ *(jeina)* Sakau, nuo tų pelių tai nieko nepaslėpsi. Kelios dešros pragaužtos. O kur gi tėvas?

JUOZAS Išėjo alaus atnešt.
SAKALAS *(jeina su alaus ąsočiu)* Še ir alus. *(jpila stiklinę)* Geras buvo, dabar jau išsiduksojęs. Gerk.

SAKALIENĖ Ką čia dabar šalta. Geriau aš virdulį užkaisiu, arbatos išgersi.
JUOZAS Ačiū, mamyt, nesivargink, man ir alaus užteks. *(geria)*
SAKALIENĖ Matai, tėvai, ar nesakiau, kad Dievas išklausys mano maldas ir gražins vaikus.

SAKALAS Taigi, meldeis, meldeis ir išmeldei. Tik kažin kaip Kazys su Vytu?
JUOZAS Jei išliko gyvi ir rusams nepateko, tai turėtų neblogai gyventi. Mes turim ryšį su Vokietija, tai atrodo ten juos anglai su amerikonais vistik globoja.

SAKALIENĖ Kad tik badu nenumirtų ir kokios džiovos negautų. Kaziukas būdavo ir pakosi.
Nu, ale tu valgyk. Aldute, sėskis ir tu.

ALDONA Ačiū, ačiū, aš jau pavalgius.
SAKALIENĖ Nu, ko čia spiriesi. Vistiek kada nors marti būsi. *(Juozas šypsosi, Aldona sėda)*

SAKALAS O kaip gi , ar karo dar nesigirdi?
JUOZAS Dar nepanašu, bet anglai su amerikonais vis aštriau pradeda prieš komunistus pasisakyti.

SAKALAS Gal duos Dievas ir jiems kada protą. *(lauke šuns lojimas)*
JUODIENĖ *(už durų)* Gelbėkit! *(Visi pašoka, Juozas greit bėga į kamara)* Ar padūkot šunį paleistą laikyt! Ko andaroko neperplėšė.

SAKALIENĖ Nu, dabar. . . kaip čia atsitiko? . . . Matyt grandinę nutraukė. *(visi neramūs)*

JUODIENĖ Tai penit marčią? . .
ALDONA Ką čia , tamsta, vis ant manęs užsipuoli. *(rengiasi ir eina pro duris)*
Labanaktis.

JUODIENĖ Žiūrėk, kad užsidegė. Ai jai jai . . . Ar nepamiršau aš čia pirštinių?

SAKALIENĖ
JUODIENĖ Regis, kad ne. . .
Tai jau pamečiau kur. O tokios geros buvo . . . gaila, ką tu bepadarysi? . .

SAKALIENĖ Tikrai gaila, dabar tų siūlų kaip ir nėra.
JUODIENĖ Taigi. Eisiu. Senis, nesulaukęs, dar ieškot pradės. Tik jūs tą šunį dabokit.
SAKALAS Palauk. Aš jį pririšiu. (*išeina*)
JUODIENĖ Nu, tas tamsumas naktų . . . ir pirštines per tamsą pamečiau . . .
SAKALIENĖ Taigi, ruduo , matai.
SAKALAS (*jeina*) Pririšau.
JUODIENĖ Tai bėgsiu, o rytoj plaukų iš to bjaurybės nukirpkit, pasmilkysiu jais nuo priemėčio. Labanaktis. (*išeina*)

SAKALAS Ne čia nebe geruoju kvepia. Ar tik nenumano ji ko. Ar nematei, kaip ji dairėsi?
JUOZAS (*jeina*) Kas čia buvo?
SAKALAS Velnias, ta Juodienė . . Ne kas , sūnau. Kažin ar tavęs neužuodžia. (*eina laukan ir šaukia Stasytę, Stasytė jeina*)

JUOZAS Dėl savęs - nebijau, bet jūs? . .
SAKALAS Nepaims gyvo ir manęs. Geriau ant savo slenksčio mirt, negu Sibiran būt išvežtam.

STASYTĖ Dieve, nejaugi kas bus?
SAKALIENĖ Būtum nors vieną naktį kaip žmogus pernakvojęs.
JUOZAS Nieko, mama, samanų patalėlis dabar neblogesnis už pūkinį . . .
Nupratom jau kaip žmonės miegot. O kur Aldona?

SAKALAS Namo išbėgo.
SAKALIENĖ Su Juodiene susikirto . . .
STASYTĖ Nežinau, ko ji taip skubėjo, nė man sudie nepasakė.
JUOZAS Na, aš eisiu ir atsivesiu daugiau draugų ir, jei bus reikalas, jus ginsiu.
Žinokit, jei kokio, tai reiks visiems į girią spaust.

SAKALIENĖ Juodienė sakė, kad šiaunak milicija partizanus puls.
JUOZAS Tai jie žino?
SAKALAS Aišku, žino.
STASYTĖ Sakė tik ne čia , o už penkiolikos kilometrų.
JUOZAS Už penkiolikos kilometrų? Ten mūsiškių nėra. Čia ar nebus kokia klasta.
Aš turiu skubėti pas savuosius. Sudie, tėveliai.

SAKALIENĖ Nors dešras pasiimk.
JUOZAS Ačiū. Draugus pavaišinsiu.
SAKALIENĖ Ar dar turi mano medalikėlį?
JUOZAS Turiu, Jis vis man tave, mama, primena. Na, likit sveiki. (*bučiuoja visus, išeina*)

SAKALIENĖ Tesaugo tave Dievas ir Švenčiausioji Aušros Vartų Marija. (*žegnoja*)
SAKALAS (*išlydi Juozą*)

SAKALIENĖ *(šluostosi ašaras)*
STASYTĖ Neverk, mama.
SAKALIENĖ *(užsikniaubusi ant stalo)* Dieve, Dieve, savas vaikas negali pas motiną pabūt. . .
SAKALAS *(jeina, šniurksi nosį)* Neverk, moč, nieko nepadės. . . Aš nežinau ką čia darysiu . . . gal negulsiu . . .
SAKALIENĖ Sublogęs vaikelis, veidas nuo šalčio supleišėjęs. Ak, ir užmiršau. Gal jau marškinių nebeturi. Užgrauš utėlės . . .
SAKALAS Taigi, apsilankė. Ir džiaugsmas ir bėda kartu. Tai kaip čia dabar su budėjimu?
SAKALIENĖ Jūs gulkit. Po kelionės išvargę. Aš pabudėsiu.
SAKALAS Gerai. Jei tik išgirsi ką, kelk mane. Ir tu, Stasyte, eik gulti. Tiesa, pakelk mane apie antrą. *(abu išeina)*
SAKALIENĖ *(užpučia lempą ir užsidega žvakę, klaupia prie Aušros Vartų Marijos paveikslą)*
Panele Švenčiausioji, dėkoju tau, kad pamačiau Juozą. Globok ir sergėk jį šią baisią naktį. Neužmiršk ir mano vaikų Vokietijoje. Gink juos nuo bado ir šalčio.
Tegu jie visi laimingi sulaukia dienos, kai Lietuva vėl bus laisva. Motina Mrija, tu pati mylėjai savo Sūnų ir supranti motinos meilę. Globok Lietuvos motinas ir jų vaikus . . . Sveika Marija, malonės pilnoji *(kalba rožančių)*
ALDONA *(beldžia į langą)*
SAKALIENĖ *(Pašoka)* Kas čia?
ALDONA Įleisk, dėdiene, leisk, aš, Aldona.
SAKALIENĖ *(įleidžia)* Kas yra?
ALDONA Kur Juozas?
SAKALIENĖ Išėjo.
ALDONA *(greitai)* Juodienė viską žino. Ji per langą Juozą atpažino. Aš buvau Juodžių palangėj ir viską išgirdau. Ten yra milicija. Jūs bėkit.
SAKALIENĖ Viešpatie, gelbėk mus! Aš bėgu tėvą kelt. O tu, vaikeli, bėk iš čia.
ALDONA Ne, aš nebegaliu daugiau. . . Kojas pakirto. . .
SAKALIENĖ *(išbėga)*
ALDONA *(sunkiai)* Juozas Lietuvai palieka . . . *(kieme šunų lojimas ir šūviai. Balsai: Darykit duris, jūs banditai!*
SAKALAS *(įbėga su kirviu rankoj)* Niekur manęs neišveš. *(veriasi durys, šūvis, Sakalas krinta)*

UŽDANGA

